

JAK SUKCESE A MANAGEMENT MĚNÍ PTAČÍ SPOLEČENSTVA VOJENSKÝCH PROSTORŮ – PŘÍKLAD JEDNOHO MOKŘADNÍHO A JEDNOHO STEPNÍHO VOJENSKÉHO PROSTORU

Miroslav Bažant

Blatské muzeum v Soběslavi a Veselí nad Lužnicí

Kontakt: bazant@husitskemuzeum.cz

Abstrakt

Na příkladu dvou bývalých maloplošných vojenských prostorů, kde je dlouhodobě podrobně sledován vývoj ptačích společenstev lze ukázat, k jakým změnám avifauny vede rozdílný vývoj zárůstu těchto lokalit. V prvním případě kontinuální zarůstání lokality a v druhém případě rozsáhlé managementové zásahy na dřevinách.

Táborský tankodrom je vlhkým vojenským prostorem s několika menšími rybníky a velkým množstvím různě velkých a hlubokých tůní. Kontinuální zarůstání lokality vrbovou popelavou, osikami a břízami vedlo zejména k vymizení vzácných a pro mokřady typických druhů. Vlajkovým druhem lokality, který již zcela vymizel vlivem zarůstání tůní vrbovými, je bekasina otavní, která zde v počtu několika párů dříve hnízdila. Dalšími druhy, kterému zarůstání tůní nesvědčilo a vedlo až k jeho vymizení z lokality je slavík modráček. Zarůstání vysokobylinných nesekaných luk dřevinami pak vedlo k vymizení lokální populace bramborníčka hnědého. Zárůst dřevinami naopak svědčí řadě běžných druhů pěvců, jako jsou budníček menší, budníček větší, pěnice slavíková, pěnice hnědokřídla nebo červenka obecná. Šíření porostů trnky na sušších místech tankodromu pak vede i k nárůstu populace ůuhýků obecných a v posledních letech se zde díky tomu vytvořila malá populace pěnice vlašské.

Oproti tomu Načeratický kopec u Znojma je typický xerothermními křovinami a stepními travníky. V posledních letech došlo k radikální změně porostní struktury lokality zejména díky managementovým zásahům spojeným s vyřezáváním a přepásáním porostů šípku a hlohů jakož i akátů. Tato změna nastala díky projektu Military LIFE for Nature jehož nositelem bylo Beleco z.s. a rovněž díky péči Odboru životního prostředí Jihomoravského kraje. Potlačení křovin se razantně zmenšila populace křovinných druhů, zejména pak nadregionálně významná populace pěnice vlašské čítající před zásahy více než 50 párů na ploše pouhých 130 hektarů. V současnosti se velikost populace pohybuje do 20 párů. Ubylo zde také hrdliček divokých. Populace ůuhýků obecných i přes její hnízdění v křovinách se jeví jako stabilní. Stejně tak početnost strnadů lučních. Komu prosvětlení lokality naopak svědčí, jsou skřivani lesní a skřivani polní, kterých zde razantně přibýlo a dudci chocholatí, kteří zde i díky pastvě nachází více potravy.